

обидвох явищ зазнає взаємодетермінації. Об'єктом дослідження для лінгвіста постає передусім не з'ясування іманентної природи мови й мислення, але підпорядкований спеціальним науковим задачам характер зв'язку між ними, де генетична модифікація зумовлена як особливим, так і спільним розвитком, а також дослідження вербалізованої специфіки природи внутрішнього мовлення.

¹Можейко М. А. Язык. // Новейший философский словарь / Гл. ред. Грицанов А.А. – Минск, 1999 – С. 863–868); ²Выготский Л.С. Мышление и речь. – М., 1999. – С. 82; ³Слабоуз В.В. Вербалістська versus антивербалістська теорії співвідношення мови та мислення // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии (Научно-методологический сборник). – Вып. XI. – Ч. 1. – Славянск, 2003. – С. 91–97; ⁴Мюллер М. Наука о мысли. – СПб, 1991. – С. 24; ⁵ Там само. – С. 24; ⁶Гумбольдт В. фон. О различии строения человеческих языков и его влияния на духовное развитие человечества // Избранные труды по языкознанию. – М., 1984, 68–75; ⁷Мюллер М. Указ. раб. – С. 34; ⁸Там само. – С. 401; ⁹Соссюр Ф. де. Курс общей лингвистики // Труды по языкознанию. – М., 1977. – С. 145; ¹⁰Реформатский А.А. Введение в языкознание. – М., 1967. – С. 7; ¹¹Слабоуз В.В. Знач. праця. – С. 93; ¹²Жинкин Н.И. О кодовых переходах во внутренней речи // Вопросы языкознания. – 1964. – №6. – С. 35; ¹³Леонтьев А.Н. Деятельность, сознание, личность. – М., 1975. – С. 44; ¹⁴Серебренников Б.А. К проблеме “Язык и мышление” (Всегда ли мышление вербально?) // Серия литературы и языка. – Т. 36. – 1977. – №1. – С. 16–17; ¹⁵Слабоуз В.В. Знач. праця. – С. 96; ¹⁶ Шевченко Л.Л. Несвідоме структуроване як мова. Лінгвістичний контекст Жака Лакана // Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика: зб. наукових праць. – К., 2001. – С. 26; ¹⁷Васильев С. Мова // Філософський енциклопедичний словник / Гол. ред. Шинкарук В.Г. – К., 2002. – С. 389.

М.В.Бондар, асп.

ЧАСОВІ МОВНІ ІДЕНТИФІКАТОРИ КІНЦЯ ХХ СТОЛІТТЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПРОЗОВОМУ ТЕКСТІ

У статті запропоновано авторську дефініцію поняття “часові мовні ідентифікатори” та проаналізовано специфіку функціонування часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття (фактори, які детермінують їх появу, тематичні

групи, типові контексти, особливості функціонування в сучасному прозовому тексті).

In the article the definition of the notion “time language markers” is proposed. The specific features of the time language markers (the main factors, which promoting their appearance, topical groups, typical contexts, functional peculiarities in the modern prose text) are established.

З'ясування специфіки взаємодії розвитку мови та динаміки соціальних процесів, дослідження сучасних смаків у вживанні тих чи інших мовних одиниць – актуальні завдання сучасної лінгвістики, одним із шляхів розв'язання яких є аналіз часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття.

Під “часовими мовними ідентифікаторами” ми маємо на увазі загальноновживані слова певних тематичних груп, що відображають сучасні реалії (нові предмети, явища або вже відомі в попередній період часу, які на сучасному етапі модифікувалися відповідно до нових потреб суспільства) і завдяки екстралінгвістичним факторам та особливостям вербального вираження характеризуються високою частотністю вживання тощо.

Матеріалом нашого дослідження обрано сучасні українські прозові тексти, оскільки, незважаючи на високу частотність вживання мовних ідентифікаторів, вони не були предметом ґрунтовного наукового опрацювання.

При вивченні цього класу лексичних одиниць необхідно розмежовувати такі поняття, як “ключові” та “модні” слова. Складність такого розподілу пов'язана, насамперед, з різним розумінням дослідниками поняття “ключові слова”. В українській та зарубіжній лінгвістиці цей термін вживається на позначення “лексичних домінант, які маркують відповідну соціальну подію”¹. “Ключові слова” використовуються для називання найбільш соціально-актуальних явищ, реалій, займають вагоме місце в мові певного історичного періоду, активно вживаються у текстах ЗМІ, є невід'ємною частиною мови політики, пропаганди і, навіть, побутового спілкування²; характеризуються високим ступенем “присутності” в будь-якій сфері життя³; позначають поняття важливих для суспільства сфер життя і характеризують лексику певних історичних етапів, періодів, є одним з виявів моди в мові, найвиразніше виявляються в публіцистичному і розмовному стилях⁴

(пор. : ключове слово – “виділена в тексті лексична одиниця, яка несе на собі стильове навантаження залежно від особливостей вияву індивідуального стилю, а також від змістової, художньо-естетичної структури тексту”⁵) та ін. Крім того, у лінгвістичній терміносистемі функціонують синонімічні терміни на позначення досліджуваних у даній статті одиниць: “модні слова” (“загальноживані слова, які перебувають не тільки в фокусі мовного смаку і загостреної мовленнєвої уваги сучасника, але й в ефективній позиції пізнання через їх належність до іншої мови та інших специфічних стилів, а тому через незвичність звучання і семантики, через їх високу частотність і семантичне коректування відповідно до модної комунікації”⁶), “слова-символи “нового життя” (“1) назви товарів, предметів і т. ін. – дорогих, рідкісних, престижних, володіння якими є мрією для багатьох, своєрідним показником соціального становища; 2) назви товарів за назвами фірм, які їх виробили (своєрідні родові поняття)”⁷, або “мовні ідентифікатори певного часового зрізу”⁸.

Мета нашої розвідки – з’ясувати специфіку функціонування часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття в українському прозовому тексті. Досягнення поставленої мети стає можливим за умови виконання таких завдань: визначити тематичну приналежність часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття; виявити фактори, які зумовлюють актуальність певних тематичних груп слів; визначити типові для часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття контексти; встановити характер змін, яких зазнає лексико-семантична система мови прозового тексту; з’ясувати основні функції часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття в українській мові.

Детальний аналіз структури українського прозового тексту виявив залежність активності функціонування аналізованих одиниць від екстралінгвістичних чинників, які, у свою чергу, впливають на частотність вживання лексики окремих тематичних груп.

Зокрема, часові мовні ідентифікатори кінця ХХ століття репрезентують такі тематичні групи:

об’єкти матеріальної культури, які є свідченням науково-технічного прогресу людства; називають сучасні реалії, що поступово входять в життя українського суспільства, замінюючи реалії попереднього часу (універсами → супермаркети тощо); в умовах вільної конкуренції асоціюються з певними торговими марками, брэндами:

1) марки автомобілів та мотоциклів: *“Він саме вийшов із шістсотого “мерса” (Шкляр, Кров ..., 34); “Ввечері після роботи вони не раз їхали кудись разом у його бежевому лексусі” (Кононенко, Імітація – 2, 9); “Є вже люксова чотирикімнатна квартира з євроремонтом, є новісінька “Ауді”, є дача над озером, є готівка в надійній схованці, є її рахунок в “офшорці” на Кіпрі” (Яворівський, 263); “... продавши частину коштовностей, він устиг вибехкати величезний дім, купив **джип-чорокі** й об’їздив мало не всю Європу” (Кононович, Мертва ..., 251); “Просто на них мчав мотоцикл, красень **“Харлей”** (Кокотюха, Останній ..., 40);*

2) побутова техніка та обладнання: *“Мій номер – десятий. Чистий, затишний, із **широекранним “Панасоніком”** в куті” (Бортніков, 11); “Повільно обернувся і попрямував до вікна. **Жалюзі, кондиціонер, пластик** – все як годиться” (Хома, 201); “Стільки ж і на циферблаті його **“ролекса”** (Кокотюха, Повернення ..., 66); “Попервах він, звісно, опирався, мотивуючи відмову дорожнечою подібного зв’язку, але коли побачив у моїй руці п’ятидоларову купюру, відразу подобришав і передав мені мініатюрну трубку **“NOKIA”** (Бортніков, Чистильник – 2, 111); “Перед чоловічком на приземкуватуому столику стояв **“третій пентіум”** (Вільчинський, 66);*

3) заклади торгівлі: *“Ваші **супермаркети** і шістсот шістдесят шість каналів телебачення зробили вас зарозумілими й самовдоволеними” (Андрухович, Центрально-східна ..., 12); “ – Став чайника, а я зайду в **мінімаркет**” (Морговський, 105);*

4) засоби гігієни: *“Незмінним у тиховодського зайді залишилася хіба чорна жорстка кучма на голові, проте зараз вимита **хеденшолдерсом** і напахчена **олдспейсом** ...” (Меднікова, 8); “... рука на чолі, як у колгоспної жниці, зібгана мокра грудочка **“Клінексу”** коло носа” (Забужко, Польові ..., 54);*

5) продовольчі товари (як для людей, так і для тварин): *“Тепер вона не визнає ані розрекламоване **“Нескафе”**, ані гранульований світлий **“Якобс”** (Роздобудько, Ескорт ..., 26); “Офіціант приносить гарячі бутерброди і прозорі кухлі з окропом, де плаває пакетик чаю **LIPTON** ...” (Кононенко, Імітація – 2, 13-14); “Вичищений до від’їзду холодильник з надрізаним кавуном, банкою рибних консервів, трьома яйцями, пакетиком кетчупу і двома брикетами **“Галіна Бланка”** не викликав жодного ентузіазму”*

(Матіос, 14); “ – І багато **“Педігрі-палу”** вони споживають? – чемно поцікавився Андрій” (Хома, 18);

б) горілчані напої та тютюнові вироби: “Вікторія ще раз схлинула, а потім опанувала собою і сказала, що **“Пиєничну”** питиме він сам, а вона н’є тільки **“Холодний Яр”** або **“Гетьман”** (Кононенко, Зрада, 110); “Руку холодила липка пляшка **“Джин-тоніку”**, тієї заморської восьмиградусної дивини, котра не так давно завітала й до нас” (Яровий, 29); “У передпокої перед кабінетом Малахова секретарка теревенила по телефону, манірно посмоктуючи дорогу дамську сигарету **“Море”** (Кокотюха, Останній ..., 56); “Каву пан міністр н’є маленькими ковточками, запиваючи, зі знанням гурмана, мініатюрними дозами справжнього французького коньяку, посмоктуючи сигару **“Корона”** (Ульяненко, Вогненне ..., 47);

7) популярні періодичні видання: “Хоча майже повністю я прочитую лише напівбульварні **“Киевские ведомости”** ...” (Пиркало, 21); “Вона пручалася, та більше для порядку – не може ж сучасна жінка, яка читає **“Наталі”** та **“Єву”**, здатися тиранові-чоловіку без бою ...” (Кокотюха, Випадок ..., 88); “Санька куняла над засмальцьованим часописом, – звісно, **“Плейбой”** чи **“Пенгауз”**, там було місце всім, тільки не їй, про те вона й думала, мирно куняючи ...” (Ульяненко, Вогненне ..., 39);

явища соціального життя, які потрапили у центр уваги сучасного суспільства, що пов’язано з попереднім періодом табування, цензури (фемінізм, альтернативна сексуальна орієнтація, нові соціальні верстви): “... я раптом подумав, що, мабуть, мене тут вважають щонайменше дивним, а, може, навіть **“блакитним”** (Роздобудько, Ранковий ..., 27); “Цей чувак завжди гарно вбраний, носить модні туфлі Гіссі, але досі неодружений. Не думаю, що це ознака стопроцентної **гетеросексуальності”** (Пиркало, 22); “Зрештою, навіть краще, якщо вони виявляться **лесбійнками**”, - думав я тоді” (Бортніков, Чистильник – 2, 9); “Ото якщо жінки створюють якийсь інститут гендерних студій або видають книжку, де в назві є слово **“гендер”** або **“гендерний”** – це і є **фемінізм** у його чистому й неспотвореному вигляді” (Кононович, Феміністка, 80).

Зростання вживаності окремих категорій слів, як слушно зазначає В.Т.Коломієць, викликане такими причинами: “актуалізацією в сучасному суспільному житті позначуваних

відповідними словами предметів, явищ і понять, зміщенням відношень у лексико-семантичній структурі мови під впливом різних тенденцій і, нарешті, іншомовними впливами”⁹.

Тематична приналежність часових мовних ідентифікаторів детермінується такими екстралінгвістичними факторами: 1) ціннісними орієнтирами (перевага надається матеріальним цінностям: марки автомобілів, покоління комп’ютерів, марки та розміри мобільних телефонів тощо); 2) роллю реклами та засобів масової інформації (формування відповідних стереотипів у свідомості пересічного українця: бренди продуктів харчування, засобів гігієни, горілчаних напоїв та тютюнових виробів).

У сучасних прозових текстах ці класи слів виступають маркерами соціального статусу персонажа або маркерами рівня інтелектуального розвитку (головним чином, це стосується періодичних видань, які асоціюються з певним типом читача: бульварна, напівбульварна, жіноча друкована продукція).

Для часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття притаманні контексти з лексемами “традиційний”, “розрекламований”, “необхідний”, “модний”, “сучасний”, “елітний”, “культовий”; компонентами, що уточнюють марку (“шестисотий “Мерс”, “третій пентіум”, “широкоекранний “Панасонік”); додатковим коментарем (“як годиться”, “саме такий”, “звісно”).

Вищенаведені приклади ілюструють слухність думки С.В.Ожигової про те, що сучасним авторам притаманний такий тип мислення, який не тільки відтворює активні лінгвальні процеси, а й формує мовну модель сучасного суспільства, і на позначення якого дослідниця оперує терміном “мовна креативність”¹⁰.

Висока частотність вживання часових мовних ідентифікаторів у сучасних прозових текстах зумовлює: 1) функціонування синонімів: долари: “Тисяча **доларів**, а не балачка” (Ульяненко, Ірка, 84), “Тоді майже вся її зарплата завбільшки 50 “**умовних одиниць**” йшла на утримання цієї затишної однокімнатної “хрущовки” ...” (Роздобудько, Ескорт ..., 25), “Згадавши про штуку **баксів**, я прикинув, що ці гроші були б мені навіть дуже до речі” (Вільчинський, 10), “А для них і досі п’ятдесят “**зелених**” за картину – величезні гроші” (Кононенко, Імітація – 2, 17), “Я відповів, що цілком, бо ж ще нічого не зробивши, вже отримав майже штуку “**наперів**” (Вільчинський, 53), “Залишилось дві, від сили три штуки “**зелені**” (Бортніков, 7), “Якщо викрутимось із заборгованістю перед

бюджетом – треба перти Ганьку в нардепки, мільйон юесеївських викроїть, якщо не подорожчає ставка” (Яворівський, 265); мобільний телефон: “Такі люди й за ґратами п’ють мартіні і розмовляють по **сотовому телефону**” (Шкляр, Ключ, 31), “В її сумочці забулькотів **мобільний**, і Лі піднесла його до вуха” (Шкляр, Елементал, 29), “Скажеш, і відразу передаси **мобільника** батькові” (Хома, 118), “Ми всі ходимо в цьому домі з **мобілами**, бо розгубимося” (Кононенко, Імітація – 2, 22), “Рука вже тягнула з кишені новомодну, зовсім маленьку **трубку**” (Кокотюха, Мама ..., 22); “нові українці”: “Нехай викидає лох із забаганками **нового українця** десятки тисяч зелених на ведмежі танці, відра чорної ікри та холодного шампанського, яким потім спуюють коней для витонченої розваги” (Процюк, Там, де..., 32), “Пішов перебудувати для **нових багатіїв** старі помешкання, робив усе, що їм хотілося, і по три клозети, і по дві сауни, міняв форми вікон, надбудовував мансарди, навішував кімнати-веранди для елітних собак, аби тільки в його **БЕТОНЦІ** був достаток” (Кононенко, Зрада, 55), “... ці квартири давно були куплені **ноюю елітою**” (Роздобудько, Мерці, 93), “Як наші **“круті”**, начепивши білі комірці, граються в ділових, будучи насправді примітивними рекетирами ...” (Паламарчук, 15), “Вони скаржаться і плачуть, скаже стрижений **скоробагатько**” (Процюк, Інфекція – 2, 11), “Оксана наймала там квартиру. Не сама, їй один **крутелик** наймав” (Вільчинський, 58);

2) формування нових корелятивних пар: “Це прояв субкультури високих стін, багаторівневих жител, – коментувала ситуацію розумниця Мар’яна Хрипович. – І в цьому сенсі **історичне середмістя** ні в чому не поступається **блочно-панельному передмістю**” (Кононенко, Імітація, 10); “**Мобілку** він відімкнув, але можна спробувати увімкнути, може, якась тряся спробує дозвонитися зі **статичного**, тобто домашнього” (Ульяненко, Знак ..., 34); “– На дачі є **телефон**? – Є. А якби й не було, то майже в кожного з гостей у кишені **мобільник**” (Винокуров, 8); “Йому на якусь мить навіть хотілося підняти й повернути їй дорожнього браслета, але подумав: офіцер в однострої відсовує стільці, столика, нишпорить в порохняві й павутинні під батареєю ... на очах в сторонніх людей ... Ні, хай ввечері підбере прибиральниця. Хоч трішки розбагатіє бідний наш народ. **Стандартній українці** – від **нової**” (Яворівський, 271);

3) прояв семантичної конденсації: нові українці: “... **скупили “нові”**, поприбудовували до невеличких котеджів анфілади нових приміщень, пообвіщували їх тарілками супутникових антен” (Кононенко, Зрада, 138); умовні одиниці: “Ті, хто вліз із головою у твоє чистеньке болото, Джері, зазвичай втрачають зв’язки з тими, хто буде щасливий за сто **умовних** труситися по брудних потягах розвозити твої благодійні пакуночки” (Кононенко, Імітація – 2, 36); вища освіта: “Як ти зі своєю **закінченою вищою і недописаною супервищою** співіснуватимеш із спекулянтom?” (Кононенко, Віра ..., 427); “шестисотий “Мерседес”: “Неважко було здогадатися, що Малахов прикотить на зустріч у шикарній машині – синьому, блискучому в сонячному сяйві **“шестисотому”**” (Кокотюха, Останній ..., 54); мобільний (сотовий) телефон: “У вас є телефон? – Дякувати синові, є. Цей, як його ... **Сотовий чи мобільний**” (Винокуров, 150);

4) перехід власних назв у загальні: “Спеціальна шафка у ванній зберігала те добро: всілякі **“жілети”**, креми для, перед, після, замість, лосьйони для, перед, після, замість ...” (Меднікова, 23); “Купила: шампуні, креми, мейсти, маленький норковий берет і для Олеса імпортні **жилетки** для гоління” (Скоробогатько, 70);

5) реалізацію нових валентних можливостей: “Сини наші – студенти і взагалі сучасні хлопці, які **днюють і ночують** як не в подружок, то в Інтернеті” (Паламарчук, 20); “А **ухиятися** слід сплати податків, а не **обіймів**” (Матіос, 11); “Ім подобається те, що вони п’ють і їдять, те, в що зодягаються, вони звикли до **вільного вибору сексуального партнера чи телевізійного каналу** ...” (Андрухович, Перверзія, 37); “Крамниці я швидко **осягнув розумом та гаманцем**” (брати Капранови, Кобзар 2000, 69);

б) процес зміни конотативного компонента значення у словах певних тематичних груп: а) сфера обслуговування (заклади торгівлі та громадського харчування): “Десь з годину, як **ошелешений, бовтав тими гробаними маркетами...**” (Ульяненко, Ірка, 84-85); “Дай спокій всім **геморойно-гамбургерним довгоносикам**, не заважай їм пакуватися **конвеєрним їдлом...**”(Гудзь, 20); “ – Х., позич п’ятсот гривень, ви всі, вихідці із провінції, багаті, бляха, – сумішию агресії мимрив один **навколофуришетний тип**, якому часто давали копанця, але часто і впускали на пиятику” (Процюк, Там, де ..., 21); “Все несите **фуришетне кодро** товчеться в Українському Домі, питається про мене” (Кононенко, Імітація, 9); б) комп’ютерна галузь знань:

“Прищаві комп’ютерники, бліді заручники моніторів, майбутні жебраки-науковці” (Роздобудько, Ескорт ..., 19); *“Групки людей в неприхованому очікуванні, їхня нетерплячка телепатичною інфекцією поєднує очі та голови, випрошені інформацією, заселені вірусами, викрадені та окрадені хакерами-людодолами”* (Криштопа, 162); *“Видно, ця комп’ютерна душа не могла заспокоїтися, не занісиш мене до певного файла”* (Сахно, Циркулятор, 35); в) виділяємо в окремий тип конотативне переосмислення семантики частотної для феміністичної прози лексеми “мужчина”: *“(о **мужчини**, як же тяжко ви заробляєте від нас на самоповагу!)”* (Забужко, Дівчатка, 414); *“**Мужчини**, еге ж. Які вони всі ... **одновимірні, прямолінійні** – як задачка на дві дії”* (там само, 417). Такі семантичні трансформації зумовлені дією, головним чином, екстралінгвістичних факторів: негативним ставленням до наслідків технологічного прогресу; нових реалій, які насаджуються всупереч національним традиціям або впроваджуються в певних соціальних групах і є блідим копіюванням західно-європейської, американської культури спілкування; впливом нових теорій (напр., теорії фемінізму) тощо.

Отже, специфіка функціонування часових мовних ідентифікаторів кінця ХХ століття в українському прозовому тексті зумовлена дією екстралінгвістичних чинників (зміна ціннісних орієнтирів, роль реклами та засобів масової інформації), які детермінують ступінь частотності вживання слів певних тематичних груп, та особливостями структури типових контекстів. Актуальність позначуваних ними понять, висока частотність зумовлює: варіативність цих лексичних одиниць у текстах сучасної художньої прози, джерелами якої є словотворча активність, іншостильові одиниці; формування нових корелятивних пар; перехід власних назв у загальні; реалізацію нових валентних можливостей; прояв семантичної конденсації; зміну конотативного компонента значення у словах відповідних тематичних груп.

Встановлено, що у вербальній структурі сучасного прозового тексту часові мовні ідентифікатори кінця ХХ століття відіграють роль маркерів соціального статусу та рівня інтелектуального розвитку персонажів.

Дослідження специфіки вербального вираження часових мовних ідентифікаторів різних періодів часу (тематична приналежність, способи творення “модної” семантики тощо) є

перспективним, оскільки дає можливість встановити етапи формування мовних смаків та виявити модифікації статусу таких лексичних одиниць.

¹Дуличенко А.Д. Русский язык конца XX столетия. – Munchen, 1994. – С.9; ²Семенюк О.А. Язык эпохи и его отражение в сатирико-юмористическом тексте. – Кировоград, 2001. – С.154; ³Бічай Ю.В. “Модні” слова в сучасній російській мові (на матеріалі тлумачних словників і мовленнєвої практики мас-медіа кінця XX – початку XXI ст.): Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – Дн., 2003. – С. 14; ⁴Тараненко О.О. Ключові слова // Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В.М., Тараненко О.О. (співголови), М.П. Зяблюк та ін. – К., 2000. – С. 237; ⁵Єрмоленко С.Я., Биби́к С.П., Тодор О.Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С.Я. Єрмоленко. – К., 2001. – С. 76; ⁶Бічай Ю.В. Зазнач. праця. – С. 14; ⁷Семенюк О.А. Зазнач. праця. – С.186-187; ⁸Ожигова С.В. Стилізація усно-розмовної мови в текстах сучасної української драматургії: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 2003. – С. 13; ⁹Коломієць В.Т. Розвиток лексики слов'янських мов у післявоєнний період. – К., 1973. – С. 236; ¹⁰Ожигова С.В. Зазнач. праця. – С. 7.

Список використаних джерел

Андрухович Ю. Перверзія // Сучасність. – 1996. – № 1. – С. 9-86;
Андрухович Ю. Центральна-східна ревізія // Сучасність. – 2000. – № 3. – С. 5-32; Бортніков С. Чистильник: Соло на пістолеті для безшумної стрільби. – Т., 2000. – 192с.; Бортніков С. Чистильник – 2. Тест на співчуття. – Т., 2000. – 240с.; Брати Капранови. Кобзар 2000: Роман. – К., 2001. – 424с.; Винокуров О. Потворні ляльки: Повісті. – К., 2001. – 208с.; Вільчинський О. Внрахована жертва. Вбивство після вбивства. Роман. – Т., 2002. – 148с.; Гудзь Ю. Ісихія. Книга щастя // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – № 123. – С. 7-22; Забужко О. Дівчатка // Кур'єр Кривбасу. – 1999. – № 119-121. – С. 395-419; Забужко О. Польові дослідження з українського сексу. – К., 1996. – 142с.; Кокотюха А. Випадок з охоронцем // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 147. – С. 86-94; Кокотюха А. Мама, донька, бандюган // Березіль. – 2003. – № 9-10. – С. 16-145; Кокотюха А. Останній раз. Кримінальна повість // Березіль. – 1999. – № 5-6. – С. 35-133; Кокотюха А. Повернення сентиментального гангстера: Роман. – К., 2001. – 180с.; Кононенко Є. Віра, Надя, Яна // Кур'єр Кривбасу. – 1999. – № 119-121. – С. 420-428; Кононенко Є. Зрада // Березіль. – 2002. – № 3-4. – С. 35-153; Кононенко Є. Імітація // Сучасність. – 2001. – № 5. – С. 9-56.; Кононенко Є. Імітація // Сучасність. – 2001. – № 6. – С. 9-53; Кононович Л. Мертва грамота. Романи. – Л., 2001. – 252с.; Кононович Л. Феміністка: Роман. – Л., 2002. – 160с.; Криштопа О. Сурдокамера: проза. – К., 2001. – 196с.; Матіос М. Життя коротке, щоб казати “ні” // Матіос М. Життя коротке: Книга прози. – Л., 2001. – С. 5-47;

Меднікова М. Тю!: Роман-фрістайл з елементами аерофотозйомки. – Л., 2003. – 228с.; Морговський А. Тінь птеродактиля // Березіль. – 2002. – № 9-10. – С. 82-129; Паламарчук Г. Життя прекрасне // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – № 124. – С. 5-29; Пиркало С. Зелена Маргарита. – К., 2001. – 144с.; Процюк С. Інфекція // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 149. – С. 3-68; Процюк С. Інфекція // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 150. – С. 3-65; Процюк С. Там, де поплутані кольори // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – № 125-126. – С. 10-34; Роздобудько І. Ескорт у смерть: Роман. – Л., 2002. – 144с.; Роздобудько І. Мерці: Роман. – Л., 2001. – 212с.; Роздобудько І. Ранковий прибиральник // Сучасність. – 2003. – № 11. – С. 16-32; Роздобудько І. Ранковий прибиральник // Сучасність. – 2003. – № 12. – С. 12-50; Сахно В. Циркулятор // Сучасність. – 2001. – № 3. – С. 11-48; Сахно В. Циркулятор // Сучасність. – 2001. – № 4. – С. 24-49; Скоробогатько О. Тиха-тиха Зизань, романтичний детектив // Дзвін. – 1998. – № 7. – С. 64-73; Ульяненко О. Вогненне око // Сучасність. – 1997. – № 4. – С. 11-78; Ульяненко О. Вогненне око // Сучасність. – 1997. – № 5. – С. 12-84; Ульяненко О. Знак Саваофа // Кур'єр Кривбасу. – 2003. – № 158. – С. 25-90; Ульяненко О. Ірка // Кур'єр Кривбасу. – 1999. – № 114. – С. 82-88; Хома А. Репетитор: Роман. – Л., 2002. – 208с.; Шкляр В. Елементал: Роман. – Л., 2001. – 160с.; Шкляр В. Ключ: Роман. – К., 1999. – 223с.; Шкляр В. Кров кажана // Сучасність. – 2002. – № 12. – С. 9-51; Шкляр В. Кров кажана // Сучасність. – 2003. – № 1. – С. 8-76; Яворівський В. О. Перед тим, як жити: Повісті, новели, оповідання. – К., 2001. – 286с.; Яровий О. Чекання несподіванки: Оповідання. Повість. – К., 1999. – 140с.

І. Майсак, асп.

РИТМІЧНА МОДЕЛЬ НАРОДНОЇ ПІСЕННОСТІ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕКСТУ В ПОЕЗІЇ ОЛЕКСАНДРА ОЛЕСЯ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У статті пропонується шлях вивчення фольклорних витоків ритміки поезії Олександра Олеся шляхом ритмічного аналізу його віршів на рівні силабічної побудови.

In article studying folklore sources of rhythmic of poetry Oleksandr Oles's is offered by the rhythmic analysis of his verses at a level syllabic constructions.

До методики лінгвістичного дослідження ритму ми звернулися, щоб спробувати за її допомогою вирішити одну з